

Eliquis[®]
apixaban

**Det här häftet innehåller information
till dig som blivit ordinerad Eliquis[®]**

Ta noga del av informationen i bipacksedeln

Eliquis patientbroschyr finns på 12 olika språk, fråga din sköterska eller läkare. Om du vill ha en fördjupad kunskap gällande förmaksflimmer eller venös tromboembolism, gå till www.blodproppsskolan.se

This patient brochure is available in 12 different languages, ask your doctor or nurse. If you would like to have more information about atrial fibrillation or venous thromboembolism, visit www.blodproppsskolan.se

INNEHÅLL

VAD ÄR ELIQUIS®?	sid. 4
------------------	--------

FÖR DIG MED FÖRMAKSFLIMMER

1) Symtom vid förmaksflimmer	sid. 6
2) Orsaken till förmaksflimmer	sid. 6
3) Livet med förmaksflimmer	sid. 7
4) Vad kan förmaksflimmer leda till?	sid. 9
5) Så kan man minska risken för förmaksflimmer	sid. 10
6) Så upptäcker du om någon drabbats av stroke	sid. 12
7) Ditt läkemedel	sid. 14

FÖR DIG MED BLODPROPP I BEN ELLER LUNGA

1) För dig med blodpropp i ben eller lunga	sid. 18
2) Vanliga symtom vid blodpropp i ett ben	sid. 18
3) Man har ökad risk att få en blodpropp i ben eller lunga om man:	sid. 19
4) Vad en blodpropp kan leda till	sid. 19
5) Att förebygga och behandla blodproppar	sid. 21
5) Hur du tar Eliquis® vid blodpropp i ben eller lunga	sid. 22

SAKER ATT TÄNKA PÅ NÄR DU TAR ELIQUIS®

2) Att tänka på	sid. 24
2) Eventuella biverkningar	sid. 26
2) Hantering av blödningar	sid. 26
2) Patientstöd	sid. 26
3) Leva hälsosamt	sid. 29
4) Tips på nätet	sid. 31

VAD ÄR ELIQUIS®?

Du har fått den här broschyren eftersom din läkare har ordinerat dig Eliquis. Antingen så har du förmaksflimmer, och då har du fått Eliquis för att minska risken för stroke orsakat av förmaksflimmer. Alternativt kan du ha en blodpropp i ett ben eller en lunga, och har i så fall fått Eliquis för att behandla den blodproppen.

I den här broschyren kan du bland annat läsa om vanliga orsaker till din sjukdom, de vanligaste symtomen, vad du kan göra för att minska risken för att insjukna samt praktiska råd vid behandling med Eliquis.

Den första delen av broschyren handlar om FÖRMAKSFLIMMER och den andra behandlar BLODPROPP I BEN ELLER LUNGA. Var noga med att läsa det avsnitt som gäller just dig. I den sista delen av broschyren kan du läsa om saker som gäller oavsett vilken sjukdom du har, d v s sådant du generellt bör tänka på när du tar Eliquis.

Du bör också läsa bipacksedeln som finns i din läkemedelsförpackning. Den återfinns du även på www.fass.se.

Du kan också få mer information om din sjukdom, behandlingen med Eliquis, praktiska råd och informationsmaterial på www.eliquispatient.se.

FÖR DIG MED FÖRMAKSFLIMMER

SYMPTOM VID FÖRMAKSFLIMMER

Förmaksflimmer är en hjärtsjukdom som gör att ditt hjärta slår snabbt och i otakt. Många människor med förmaksflimmer märker inte några symtom, men andra kan istället känna av en snabb och/eller oregelbunden hjärtrytm. Vissa människor beskriver det som "hjärtklappning". Andra möjliga symtom kan vara:

- trötthet
- andfåddhet
- bröstsmärta
- yrsel
- försämrad ork/kondition

ORSAKEN TILL FÖRMAKSFLIMMER

Den exakta orsaken till förmaksflimmer är inte helt klarlagd, men risken ökar när man blir äldre, och det är vanligare hos personer med andra hjärtproblem.

Förmaksflimmer kan till exempel förekomma vid:

- högt blodtryck
- förträngning/stopp i de blodkärl som försörjer hjärtat
- hjärtinfarkt
- medfödd hjärtsjukdom eller efter en hjärtoperation
- rökning

- hög kaffe konsumtion
- överkonsumtion av alkohol
- stress
- hjärtsvikt
- hypertyreos (överproduktion av sköldkörtelhormon)
- sömnapné (andningsuppehåll under sömnen)
- övervikt

Diskutera med din läkare eller sjuksköterska vad just du kan göra gällande din livsstil och ditt förmaksflimmer.

LIVET MED FÖRMAKSFLIMMER

Att ha förmaksflimmer behöver inte vara en begränsande faktor, och ofta kan man leva ett fullgott liv ändå. Det varierar väldigt mycket från person till person hur ofta man får attacker och hur mycket besvär man får av dem. En del har attacker med flera års mellanrum, medan andra kan ha flera attacker i veckan. Vissa känner inte av dem, medan andra får tydliga besvär.

En attack av förmaksflimmer kan upplevas som väldigt obehaglig för stunden, men är för de allra flesta ofarlig för hjärtat. Ju längre tid man har haft förmaksflimmer, desto större är risken att förmaksflimret blir kvar och inte återgår till normal så kallad sinusrytm. Man kan behöva läkemedelsbehandling, tillfälligt eller under längre tid; dels mediciner för att lindra symtom från den oregelbundna hjärtrytmen, dels blodproppshämmande läkemedel för att minska risken för stroke.

Förmaksflimmer kan förekomma som separata "episoder" som varar från några minuter upp till flera dagar. Detta kallas "paroxysmalt förmaksflimmer", vilket helt enkelt betyder "förmaksflimmer som kommer attackvis". Det finns också förmaksflimmer som kan beskrivas som "ihållande" eller "permanent", vilket betyder att flimret finns där hela tiden.

Förmaksflimmer beror på att de celler som styr dina hjärtslag inte fungerar som de ska. Det gör att hjärtats naturliga takthållare har satts ur spel så att den inte kan kontrollera hjärtats rytm. Vid förmaksflimmer kan de båda övre hjärtrummen inte dra ihop sig effektivt nog, och därför kan blodet inte pumpas ut med samma kraft som tidigare. Ett sådant hjärtrum kallas förmak, och det är därför tillståndet heter förmaksflimmer.

Den största risken med förmaksflimmer är en ökad risk att drabbas av stroke.

VAD KAN FÖRMAKSFLIMMER LEDA TILL?

Förmaksflimmer i kombination med vissa riskfaktorer ökar risken för stroke. Exempel på riskfaktorer är hög ålder, tidigare stroke, diabetes, högt blodtryck, hjärtsvikt och ischemisk hjärtsjukdom.

Eftersom blodet inte pumpas ut på rätt sätt från hjärtat, kan det ansamlas i hjärtat och bilda ett koagel, som är en ansamling med levrat blod. Om koaglet lämnar hjärtat och tar sig ut i de små blodkärlen i hjärnan blockeras blodflödet vilket leder till en stroke.

Personer med förmaksflimmer löper större risk att drabbas av stroke än personer som inte har förmaksflimmer.

Så kan man minska risken för förmaksflimmer

När man får attacker av förmaksflimmer som verkar ha utlöst av någon speciell anledning, kan man själv försöka minska risken för nya attacker genom att undvika utlösande faktorer. Man kan till exempel avstå från att dricka alkohol eller försöka undvika stressiga situationer. Diskutera med din läkare eller sjuksköterska vad just du kan göra gällande din livsstil och ditt förmaksflimmer.

För många är det omöjligt att påverka attackerna med förmaksflimmer, eftersom de till exempel kan börja när man sover. Genom att motionera, äta mindre fettrik mat och avstå från att röka minskar risken för hjärt- och kärlsjukdomar, vilket i sin tur kan minska risken för förmaksflimmer. Det finns också läkemedel som kan hjälpa till att minska antalet attacker.

SÅ UPPTÄCKER DU OM NÅGON DRABBATS AV STROKE

En stroke kan komma plötsligt och du måste agera snabbt. Här följer några viktiga tecken på vanliga symtom;

Andra symtom kan vara svaghet eller domningar/förlamning i ena halvan av kroppen, synbortfall eller dimsyn på det ena eller båda ögonen, förvirring, yrsel eller ostadighet. **Om du märker av något av de här symtomen – vänta inte – ring genast 112.**

A

ANSIKTE

Ansiktsförlamning?
Le och visa tänderna.
Är personen sned i ansiktet?
Hänger mungipan?

K

KROPPSDEL

Förlamning i en arm?
Lyft armarna och håll kvar i 10 sekunder. Har personen tecken på svaghet/förlamning i någon arm?

U

UTTAL

Svårigheter att tala, läsa eller förstå tal?
Säg meningen: "Det är vackert väder idag".
Har personen svårt att hitta ord, säga rätt ord eller talar sluddrigt?

T

TID

Symtomen kommer plötsligt och måste behandlas snabbt!

Diskutera AKUT-testet med familj och vänner så de kan hjälpa till i en nödsituation.

DITT LÄKEMEDEL

Läkemedel som minskar blodets förmåga att levra sig (antikoagulantia)

Antikoagulantia är läkemedel som gör att blodets levringsförmåga minskar, vilket förebygger bildandet av blodproppar och därmed minskar risken för bland annat stroke.

Din läkare har noggrant bedömt din risk att få en stroke och har beslutat att ordinera läkemedlet Eliquis. Eliquis hjälper till att förhindra att det bildas blodproppar genom att blockera ett av de ämnen som är delaktiga i koagulationsprocessen.

Syftet med Eliquis är att minska risken för att du ska få en stroke orsakad av förmaksflimmer.

Så här använder du Eliquis®

Ta alltid Eliquis enligt din läkares ordination.

Eliquis tas alltid 2 gånger om dagen, till exempel en gång på morgonen och en gång på kvällen. Försök att ta tablettorna vid samma tidpunkt varje dag. Det kan underlätta att ta dem i samband med någon annan vardagsrutin du redan har och som du brukar göra två gånger om dagen.

Den vanliga dosen för Eliquis är en 5 mg-tablett två gånger om dagen. (Vissa patientgrupper kan ordinerats 2,5 mg två gånger om dagen).

Du ska svälja Eliquis-tabletten med ett glas vatten. Du kan ta den med eller utan mat. Tabletten kan krossas om du har svårt att svälja.

Vid behov kan du ta ut Eliquis-tabletterna ur blisterförpackningen och lägga dem i en dosett.

Kom igång med Eliquis® patientstöd

Besök gärna www.eliquispatient.se för att ta del av patientstödet. Patientstödet är tänkt att på olika sätt hjälpa dig att förstå din sjukdom, känna dig trygg med din behandling och erbjuda olika verktyg för att du ska komma ihåg din medicin.

Eliquis tas alltid 2 gånger om dagen, till exempel en gång på morgonen och en gång på kvällen.

FÖR DIG MED BLODPROPP I BEN ELLER LUNGA

När man får en blodpropp lever sig blodet och bildar en propp inuti ett blodkärl. Blodproppen gör det svårare för blodet att passera genom blodkärlet. En blodpropp som upptäcks och behandlas tidigt är oftast inte farlig, men blir den större kan den hindra blodcirkulationen allvarligt. Blodproppar är vanligast i benen och börjar ofta i ett blodkärl i ena vaden.

Om man tror att man har fått en blodpropp ska man söka vård direkt på en vårdcentral, närakut eller akutmottagning.

Vanliga symtom vid blodpropp i ett ben:

- vaden svullnar och blir varm, ibland även rodnad eller missfärgad
- benet kan kännas tungt
- det värker i benet framför allt när man går och använder sin vadmuskel
- vaden är öm och spänd om man klämmer på den
- ytliga blodkärl på benet kan synas tydligare och kännas ömma
- man kan ha lätt feber

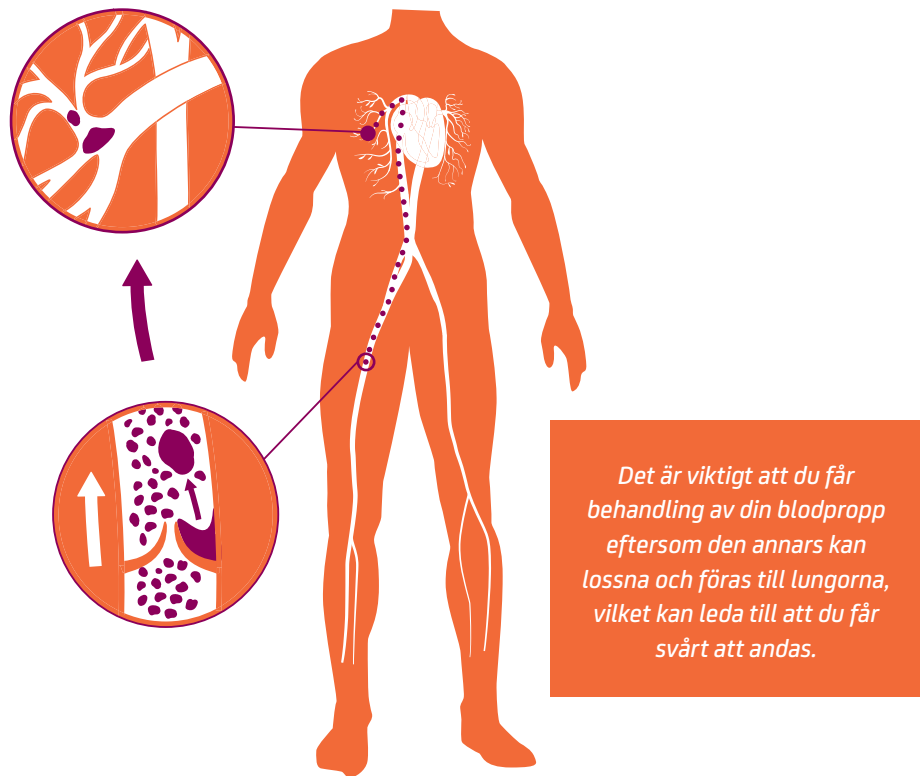
RISKEN FÖR BLODPROPP I BEN ELLER LUNGA ÖKAR OM MAN EXEMPELVIS:

- Har en infektion
- Är äldre än 65 år
- Är gravid
- Är kraftigt överviktig
- Är rökare
- Har cancer, särskilt vid operationer eller om man behandlas med cytostatika
- Har onormalt många blodkroppar
- Använder p-piller eller andra läkemedel som innehåller östrogen
- Har suttit stilla lång tid, som vid långa flygresor
- Är immobiliserad efter exempelvis en operation eller om ben eller arm är gipsad

VAD EN BLODPROPP KAN LEDA TILL

En blodpropp som upptäcks och behandlas tidigt är oftast inte farlig och ger inga bestående problem. En blodpropp i underbenets vener som inte behandlas riskerar att växa till den grad att cirkulationen påverkas allvarligt. Dessa tillstånd kan vara svårare att behandla effektivt och kan i sällsynta fall kräva ett kirurgiskt ingrepp. En blodpropp i en ven kan bli flera decimeter lång. En sådan blodpropp i vaden kan öka i storlek och så småningom nå upp till lår- och bäckenvenerna.

Blodproppar som bildas i benens eller bäckenets vener kan lossna och följa med blodet och fastna i ena eller båda lungorna. Plötslig andnöd, hosta eller håll i sidan av bröstet när man andas kan tyda på att en blodpropp följt med blodet till lungorna och fastnat.

ATT FÖREBYGGA OCH BEHANDLA BLODPROPPAR

För att undvika blodproppar i benen är det viktigt att röra på benen så gott man kan, även om man är sängliggande eller är mycket stillasittande. Att sluta röka och gå ner i vikt kan minska risken för att få blodproppar.

Blodproppar måste behandlas av läkare och vanligtvis får man ta koagulationshämmande läkemedel. Behandlingen hjälper kroppen att lösa upp blodproppen så att blodkärlet öppnas igen och dessutom minskar risken för nya blodproppar.

Om man har en blodpropp i benet får man ibland använda stödstrumpa både under tiden man får behandling och efteråt.

Om man inte rör på sig och använder vaderna blir blodcirkulationen i benen långsammare, och det gör att blodproppar bildas lättare. Tänk på detta när du sitter länge, till exempel vid långa flygresor. Ett tips är att göra tåhävningar och gå en bit när du sitter stilla mycket och längre stunder.

Blodproppar i ben eller lunga kan lättare bildas om man har rubbningar i blodets förmåga att levra sig eller lösa upp proppar. Här kan ärftlighet spela en roll.

HUR DU TAR ELIQUIS® VID BLODPROPP I BEN ELLER LUNGA

Du ska alltid ta Eliquis enligt din läkares ordination. Vid behandling av blodproppar i ben eller lunga är det vanligast att du tar dina tabletter enligt följande:

VANLIGAST är att du ska ta TVÅ tabletter om 5 mg på morgonen och två tabletter om 5 mg på kvällen under 7 dagar.

Sedan halverar du mängden tabletter och tar EN tablett om 5 mg morgon och kväll i minst 3 månader. Följ din läkares ordination.

Om du har haft upprepade blodproppar kan du behöva ta ditt koagulationshämmande läkemedel i flera år. Sluta inte ta Eliquis utan att först tala med din läkare. Risken för blodproppar kan öka om du slutar med behandlingen för tidigt. Du kan läsa mera om hur du använder Eliquis i bipacksedeln i din läkemedelsförpackning eller på www.fass.se.

Besök gärna www.eliquispatient.se också. Där hittar du mer information om Eliquis, praktiska verktyg och svar på de vanligaste frågorna.

**SAKER ATT TÄNKA PÅ
NÄR DU TAR ELIQUIS®**

ATT TÄNKA PÅ

Vad ska du göra om du har tagit för mycket Eliquis®?

Tala genast om för din läkare eller sjuksköterska om du har tagit mer än den ordinerade dosen av Eliquis. Ta med läkemedelsförpackningen till läkaren, även om det inte finns några tabletter kvar. Om du tar mer Eliquis än rekommenderat kan du tillfälligt ha en ökad risk för blödningar.

Vid kontakt med sjukvård/tandvård

Om du ska genomgå någon operation, biopsi eller tandläkarbehandling ska du tala om för din läkare eller tandläkare att du tar Eliquis. Du kan behöva sluta ta Eliquis eller göra ett uppehåll.

Använd gärna Eliquis-halsbandet och plånbokskortet. Dessa är bra att alltid bära med sig om du skulle råka ut för en olycka. Visa plånbokskortet om du behöver uppsöka en läkare utomlands så väl som i Sverige.

Läkemedel och kosttillskott

Vissa läkemedel och kosttillskott kan störa den koagulationshämmande effekten av Eliquis och antingen öka risken för blödningar eller göra att läkemedlet får sämre effekt. Du hittar en fullständig lista över läkemedel som kan påverka Eliquis i bipacksedeln i läkemedelsförpackningen.

Tala alltid om för din läkare och tandläkare vilka läkemedel du tar, inklusive receptfria läkemedel och naturläkemedel (som exempelvis johannesört).

Graviditet eller sjukdom

Du ska inte ta Eliquis om du är gravid, ammar eller har en leversjukdom eller blödningsrubbnig om inte din läkare säger annat efter att han/hon fått denna information. Kom därför ihåg att berätta för din läkare om något av detta gäller dig.

Hur länge ska du ta Eliquis®?

Längden på behandlingen med Eliquis kan variera; vissa personer kan behöva ta det på obestämd tid. Du ska alltid följa läkarens anvisningar och fortsätta att ta din medicin så länge som läkaren har sagt till dig att göra det.

**SLUTA INTE ATT TA ELIQUIS UTAN ATT FÖRST
DISKUTERA DETTA MED DIN LÄKARE!**

Vad ska du göra om du glömmer en dos?

Om du glömmer att ta en dos av Eliquis ska du ta tabletten så fort du kommer på det, och sedan ta nästa Eliquis-tablett på den vanliga tiden och därefter fortsätta som vanligt. Om du känner dig osäker ska du fråga din läkare eller den som sköter din medicinering.

EVENTUELLA BIVERKNINGAR

Liksom alla läkemedel kan Eliquis orsaka biverkningar men alla behöver inte få dem.

Du kan läsa mer om biverkningar i bipacksedeln som medföljer i din läkemedelsförpackning.

Precis som andra liknande läkemedel (koagulationshämmande medel) kan Eliquis öka risken för blödningar som kan kräva omedelbar läkarvård.

Andra förekommande biverkningar är blåmärken, blod i urinen (som färgar den rosa eller röd) eller näsblod. Även illamående kan förekomma. Vid oväntade blödningar ska du kontakta din läkare eller sköterska. Berätta för din läkare, apotekspersonal eller sjuksköterska om du får några biverkningar, även om de inte finns med i bipacksedeln eller i detta häfte.

Tala alltid om för din läkare och tandläkare att du tar Eliquis.

Ska du opereras eller göra ett ingrepp hos din tandläkare ska du alltid berätta att du tar Eliquis, eftersom du i vissa fall exempelvis kan behöva hoppa över morgondosen av Eliquis innan tandingreppet.

Din tandläkare talar om hur du ska göra.

HANTERING AV BLÖDNINGAR

Eliquis påverkar blodets förmåga att levra sig, dvs koagulera. Det är detta som i vissa fall innebär att du kan få blödningar med den här typen av läkemedel. Det är vanligt att det vid skärsår eller liknande kan ta lite längre tid innan det slutar blöda.

Vid mindre blödningar från t ex näsan, tandköttet, mage-tarm eller urinen, kontakta din sköterska/läkare för att få råd. Om du känner dig yr, svag eller blöder mycket – åk snarast till närmaste akutmottagning eller ring 112.

Vid ovanliga men mycket allvarliga blödningstillstånd finns en antidot (ett motgift) mot Eliquis som kan användas för att reversera effekten av Eliquis – den används enbart på sjukhus vid akuta tillstånd.

PATIENTSTÖD

När du blev ordinerad Eliquis kan du ha fått ett ”startkit Eliquis”. Startkitet innehåller en patientfolder och ett halsband. Besök gärna www.eliquispatient.se för att ta del av Eliquis patientstöd. Syftet med patientstödet är att hjälpa dig att förstå din sjukdom, känna dig trygg med din behandling eller komma ihåg din medicin. Om du inte fått startkitet, ta kontakt med ditt sjukvårdsteam så kan de hjälpa dig.

ATT LEVA HÄLSOSAMT

En kombination av sund livsstil och rätt medicinering hjälper dig att hantera din sjukdom eller behandla din blodpropp. Tänk på följande livsstilsfaktorer och hur de kan påverka dig:

- **Kost:** ät mycket färsk frukt och grönsaker. Minska intaget av kött med hög fetthalt och undvik alltför processade livsmedel eller färdigmat för att hålla dina kolesterolnivåer under kontroll. Minska på saltet för att hjälpa till att få kontroll över högt blodtryck, en annan faktor som kan bidra till exempelvis förmaksflimmer.
- **Motion:** regelbunden fysisk aktivitet bidrar inte bara till att hålla vikten under kontroll, utan hjälper dig också att behålla en positiv syn på livet. Rådgör med din läkare/sköterska innan du börjar med några nya former av motion, så att du vet att det inte är farligt med tanke på ditt hälsotillstånd.
- **Stress:** människor som är stressade drabbas oftare av vissa sjukdomar, till exempel förmaksflimmer. Försök att hitta sätt att hantera din stress och få in motion i vardagen.
- **Vikt:** att gå ned i vikt om man är överviktig har betydelse. Diskutera detta med din läkare/sjuksköterska.
- **Sömnapné:** att få bukt med eventuell sömnapné (uppehåll i andningen under sömn) kan påverka ditt förmaksflimmer i positiv riktning.
- **Alkohol:** kan utlösa förmaksflimmer. Drick måttligt med alkohol och diskutera med din läkare/sköterska om du behöver minska din konsumtion.

Eliquis®

apixaban

Eliquis® tillhör en grupp läkemedel som kallas antikoagulantia (blodförtunnande). Detta läkemedel bidrar till att förhindra att blodproppar bildas genom att blockera faktor Xa som är en viktig komponent vid levrning av blodet. Den verksamma substansen i Eliquis® heter apixaban. Eliquis® finns som filmdragerade tabletter i styrkan 2,5 och 5 mg. **Eliquis® används till vuxna:** 1. För att förhindra att blodproppar (djupa ventromboser, DVT) bildas efter höft- eller knäledsoperationer. 2. För att förhindra att blodproppar bildas i hjärtat hos patienter med oregelbunden hjärtrytm (förmaksflimmer) och ytterligare minst en riskfaktor. Blodproppar kan lossna och transporteras till hjärnan och där orsaka en stroke, eller till andra organ och förhindra normalt blodflöde till dessa organ. 3. För att behandla blodproppar i benens vener (djup ventrombos) och i blodkärlen i lungorna (lungemboli) och för att förebygga att blodproppar återkommer i blodkärlen i benen och/eller lungorna. **Använd inte Eliquis®:** om du är allergisk mot apixaban eller mot något av övriga innehållsämnen i detta läkemedel, om du har en pågående blödning, om du har en sjukdom i ett organ i kroppen som ökar risken för allvarlig blödning (såsom pågående eller nyligen inträffat sår i mage eller tarm, nyligen inträffad blödning i hjärnan), om du har en leversjukdom som leder till ökad blödningsrisk (hepatisk koagulopati), om du tar mediciner för att förhindra blodproppar (t.ex. warfarin, rivaroxaban, dabigatran eller heparin), förutom vid byte av blodförtunnande behandling eller under tiden du har en ven- eller artärkateter och du får heparin för att hålla denna öppen eller om en slang förs in i blodkärlet (katererablation) för att behandla oregelbunden hjärtrytm (arytmi). Tala med din läkare, apotekspersonal eller sjuksköterska innan du tar detta läkemedel: om du har en allvarlig njursjukdom, eller om du går i dialys, om du har problem med levern eller tidigare problem med levern, om du har en konstgjord hjärtklaff eller om du vet att du har en sjukdom som kallas antifosfolipidsyndrom (en störning i immunsystemet som ökar risken för att få blodproppar). **För fullständig information om Eliquis®**, läs noga bipacksedeln som medföljer förpackningen (se även www.fass.se).

Bristol Myers Squibb, 08-704 71 00, www.bms.com/se Pfizer Innovations AB, 08-550 52 000, www.pfizer.se

Version 3

Bristol Myers Squibb™

